

KIHNIÖ
Nerkoonjärvi Korpiniemi
Arkeologinen tarkkuusinventointi
kiinteistöllä 250-407-8-44

2025

Jesse Keskinen
Ville Hemminki

Tilaaja: Maanomistajat

Sisältö

Perustiedot	2
Kartat	3
Tarkkuusinventointi	5
Maastotyö	5
Tulos	6
Lähteet	6
Kuvat	7

Kansikuva: Inventoidun alueen keskiosaa. Kuvan keskellä näkyy Korpiniementie, joka päässä on niemen pohjoiskärjessä, Nerkoonjärven rannalla sijaitsevia vapaa-ajan asuinrakennuksia. Kuvattu pohjoiseen.

Perustiedot

Alue: Kiinteistö 250-407-8-44, Kihniön Korpiniemessä, Korpilahden ranta-asemakaavan alueella, Nerkoonjärven itäosan etelärannalla.

Tarkoitus: Selvittää onko kiinteistön alueella kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita suojeltavia arkeologisia jäännöksiä.

Maastotyö: 13.5.2025

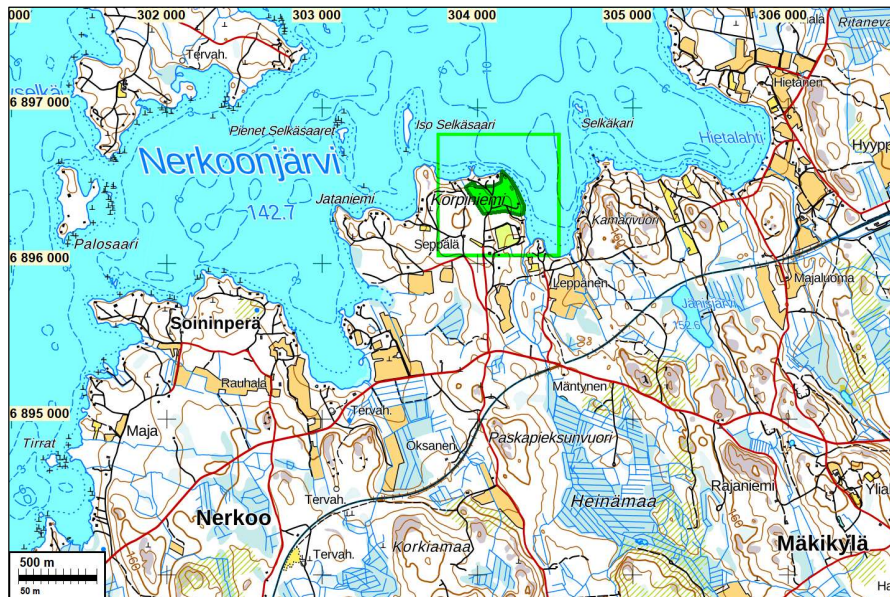
Tilaaja: Maanomistajat

Tutkimukset: ei aiempia tutkimuksia

Tekijät: Maastotyö Jesse Keskinen ja Ville Hemminki, raportti Taika-Tuuli Kaivo

Löydöt: Tutkimuksessa ei saatu löytöjä.

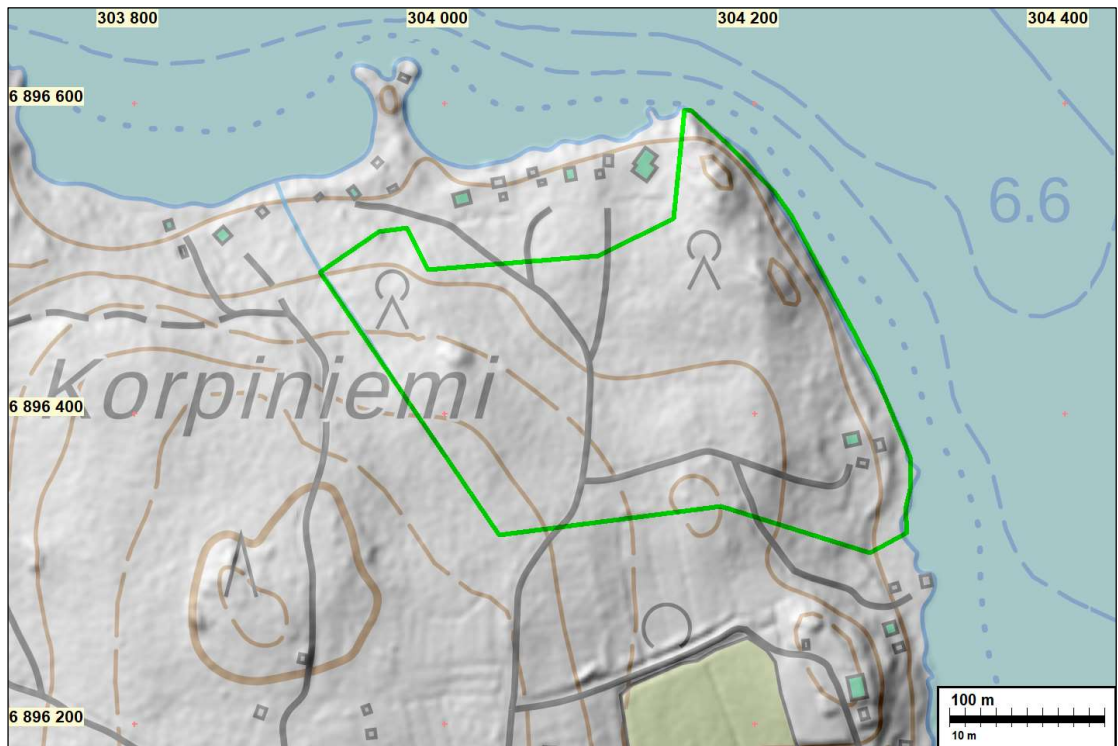
Tulos: Alueella ei havaittu minkäänlaisia arkeologisia jäännöksiä.

Kartta 1. Inventoitu alue maalattu vihreällä, vihreän neliön sisällä.

Muita tietoja: Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN- ja N2000-järjestelmissä. Paikannukset on tehty noin 3 cm tarkkuuteen pystyvällä satelliittipaikannuslaitteella. Kartat ja ilmakuvat ovat Maanmittauslaitoksen aineistoista 4/2025, ellei toisin mainittu. Muinaisjäännörekisteri on tarkastettu 4/2025. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon, eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat ovat digitaalisiä, ja ne ovat tallessa Mikrolitti Oy:n palvelimella. Kuvaaja: Jesse Keskinen.

Kartat

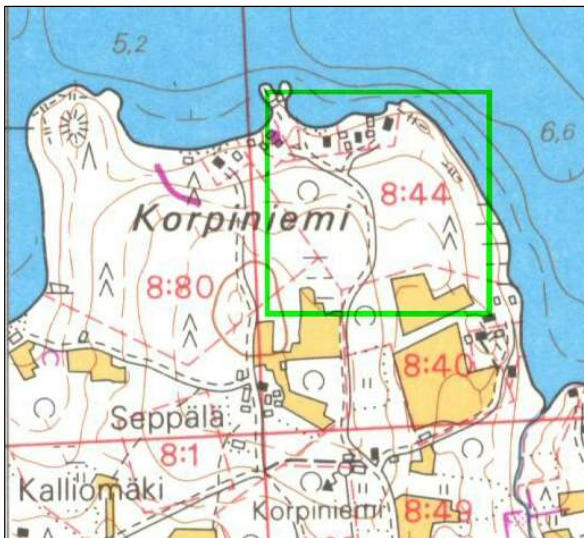
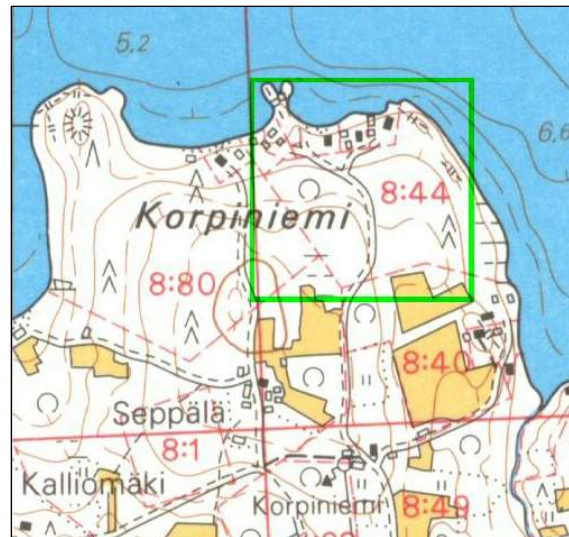
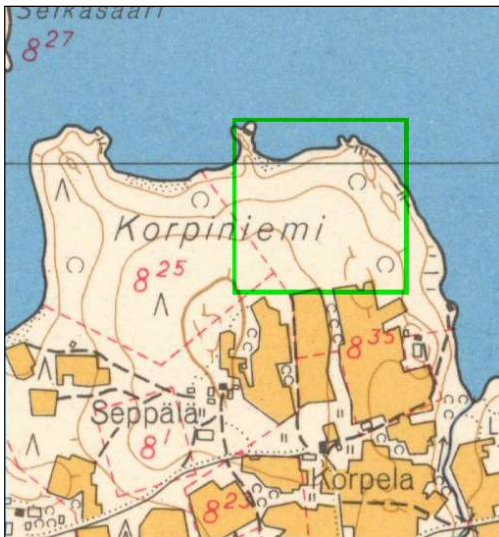
Kartta 2. Inventoidun alueen raja vihreällä.

Kartta 3. Vasemmalla. Maanmittauslaitoksen Paikkatietoikkunasta otettu ortokuva Korpiniemen alueesta v. 1948. **Kartta 4.** Oikealla ortokuva Korpiniemen alueesta v. 2023. Niemen pohjoispääty on rakennettua ja inventoidun kiinteistön läpi kulkee nykyisin Korpiniementie, mutta muuten alue on pysynyt maastoltaan hyvin samankaltaisena. Seuraavalla sivulla esitetyiltä peruskarttaotteilta näkyy (kartat 7–9), että rakennukset ja tiestö on rakennettu alueelle vuosien 1960–1984 välillä.

Kartta 5. Vasemmalla. Vuonna 1804 laadittu kartta. **Kartta 6. Oikealla.** Vuonna 1900 laadittu pitäjänkartta (aiemmista toimituskartoista). Inventoitu alue sijoittuu suurin piirtein vihreän neliön sisälle. Kummallakin kartalla näkyy tutkimusalueella samanlainen niittykuvio, ja tutkimusalueesta etelään Korpinien pelot ja asutus.

Kartta 7. Yläriivi vasemmalla.

V. 1960 Peruskartta.

Kartta 8. Yläriivi oikealla.

V. 1984 Peruskartta.

Kartta 9. Yläriivi vasemmalla.

V. 1990 Peruskartta.

Inventoitu alue sijoittuu vihreän neliön sisälle.

V. 1960 kartalla koko niemen kärki on vielä rakentamaton metsää. V. 1984 niemen itäpuolen pohjoisrantaan on merkitty rakennuksia, ja niille johtaa etelästä pohjoiseen kulkeva, pohjoispäässä haarautuva tie.

Tarkkuusinventointi

Kihniössä, Nerכוןjärven rannalla sijaitsevalle Korpilahden ranta-asemakaavan alueen kiinteistöllä 250-407-8-44 halutaan vahvistaa alueella olevan loma-asunnon rakennuspaikka sekä osoittaa alueelle yksi uusi loma-asunnon rakennuspaikka. Pirkanmaan maakuntamuseo totesi lausunnossaan 28.03.2025 DIAR: 198/2025 että alueella on tehtävä arkeologinen tarkkuusinventointi. Maanomistajat tilasivat tutkimuksen Mikrolitti Oy:ltä. Maastotyön tekivät Jesse Keskinen ja Ville Hemminki. Maastotyö tehtiin tutkimuksen kannalta hyvissä olosuhteissa 13.5.2025.

Noin 5,9 ha laajuinen tutkimusalue sijaitsee Kihniössä, Nerכוןjärven rannalla Korpiniemessä, niemen kärjen itäreunalla. Kiinteistö on pääosin sekametsää, inventointialueen kaakkoiskulmassa itäisen rannan tuntumassa on kolmesta rakennuksesta koostuva loma-asutus. Alue rajautuu pohjoisreunastaan rantaviivaan ulottuviin kiinteistöihin, joilla sijaitsee loma-asuntoja. Inventoitavan kiinteistön läpi kulkee Korpiniementie, joka haarautuu sekä itä-, että pohjoisrannan rakennuksia kohti. Alueelta ei tunneta ennestään arkeologisia kohteita; tosin siellä ei myöskään ole tehty arkeologista tutkimusta. Lahden vastaranta on inventoitu vuonna 2023 (Suvorov, A. ja Karhapää, J. Mikrolitti Oy). Tällöin ei havaittu mitään merkkejä arkeologisista jäänteistä.

Nerכוןjärvi on Kihniön suurin järvi, ja pinta-alaltaan n 15,6 km². Se kuuluu Kokemäenjoen vesistön Parkanonjärven alueeseen ja Ikaalisten reitin valuma-alueeseen, ja sen omalle Nerכוןjärven valuma-alueelle laskee usea järvi ja lampi. Järven vedenpintaa on laskettu 1930-1940 luvulla noin 80 cm. Järvi on nyt 143 m tasolla. Kiinteistö sijoittuu järven ja 156 m mpy. korkeustasojen välille. Muinainen Itämeri on lyhyen aikaa ulottunut alueelle sen Ancylosjärvivaiheen alkupuoliskolla, varhaismesoliittisella kivilaudella, joten periaatteessa rantasidonnaista kivilaudta voi olla nykyisen rannan lisäksi myös kauempana siitä.

V. 2002 tehdyssä Pirkanmaan historiallisen ajan muinaisjäännösten yhteenkoonnissa (Jussila, T. Mikrolitti Oy), mainitaan historiallisen ajan tarinapaikka Kihniö Nerכוןjärvi Selkäsaari, jonka mukaan *"Selkäsaareen oli eksynyt venäläisiä v. 1808 ja tuuli vienyt veneet rannalta. Kuolivat tarinan mukaan saareen."* (mahdollinen muinaisjäännös, Kihniö Nerכוןjärvi Iso-Selkäsaari mj.rek. 250500001). Iso Selkäsaari sijaitsee Korpiniemestä ja tutkimusalueen pohjoisosasta n. 600 m luoteeseen. Lähistöltä ei tunneta muita kohteita, mutta Nerכוןjärven rannalta tai rannan lähistöltä tunnetaan erilaisia historiallisen ajan kohteita (viljelyröykkiöitä ja tervahautoja) sekä varhaismetallikautinen asuinpaikka. Pirkanmaan maakuntamuseo mainitsee lausunnossaan, että järven pohjois- ja etelärannoilta on peräisin kivilautisia esinelöytöjä, mutta näistä ei löydy merkintää Kulttuuriperinnön palveluikkunasta.

Inventoinnin valmisteluvaiheessa tarkastettiin aluetta kuvaavia vanhoja karttoja. Vuonna 1804 laaditulla kartalla (*kartta 5*) ja v. 1900 pitäjänkartalla (*kartta 6*) inventoitavan alueen kohdalla on nähty. Alueen eteläinen osa rajautuu kartoilla Korpiniemeksi nimettyyn torppaan ja siihen kuuluvaan peltomaahan. Kartoilla näkyy tutkimusalueen itäreunan lahti merkittynä Korpilahtena, mutta peruskartoilla ja nykykartalla Korpilahtea ei enää mainita nimeltä. Vuoden 1948 ortokuvassa (*kartta 3*) sekä vuonna 1960 laaditulla peruskartalla (*kartta 7*) koko niemen kärki on vielä rakentamatonta metsää. V. 1984 peruskartalla (*kartta 8*) on merkitty niemen itäpuolen pohjoisrannalle rakennuksia, sekä etelästä pohjoiseen tonteille vievä Korpiniementie. V. 1990 peruskartalla (*kartta 9*) ja 2023 ortokuvassa (*kartta 4*) maankäyttö vastaa nykytilannetta.

Maastotyö

Maastossa alue tutkittiin silmänvaraisesti kattavasti. Alueen länsiosa on loivasti pohjoiseen ja luoteeseen kohti Nerכוןjärveä viettävää harvaa koivuvoittoista sekametsää. Maaperä alue on runsaskivistä moreenia. Paikan päällä todettiin, että alueen länsiosassa ei näkynyt selkeitä terasseja

tai muitakaan esihistoriallisille asuinpaikoille järkeviä tasaisia paikkoja. Maaperä oli kivikkoista hiekkamoreenia. Alueelle kaivettiin useita pienialaisia koekuoppia, ns. lapiopistoja, jotka kaivettiin puhtaaseen pohjamaahan saakka. Koekuopissa ei havaittu mitään mainittavaa. Kiinteistön länsiosasta ei löydetty mitään arkeologisesti kiinnostavaa.

Alueen keskivaiheilla maasto on tasaisempaa ja vähäpuustoisempaa, metsä on nuorempaa. 1900-luvun alun pitäjänkartalla näillä kohdin on vielä ollut niittyä, mutta 1900-luvun puolivälistä eteenpäin alueella on ollut ortokuvien ja vanhojen peruskarttojen perusteella jo metsää. Rannan läheisyydessä kasvusto on tiheää pusikko, kauempana rannasta harvaa puustoa. Maaperä inventoidun alueen keskiosissa on hiekkamoreenia, joka on paikoin savisempaa verrattuna alueen itäpäähän. Aluetta läpi kulkevien teiden leikkaukset ja ojat sekä muutamat havaitut tuulenkaadot käytiin läpi mahdollisten löytöjen havainnoimiseksi. Näissä maan todettiin olevan runsaskivistä hiekkamoreenia, löytöjä ei havaittu.

Alueen itäosa on jyrkkäpiirteistä ja kallioista. Itäosa rajautuu Nerkoönjärveen. Rannasta nousee jyrkästi sammaleen ja jäkälän peittämää kallioita, jonka ympärillä on suuria lohkareita. Alueella ei ole muinaisjäännöksiä.

Tulos

Nerkoönjärven itäinen ranta on jyrkkää, lohkareista kallionselkää. Alueen länsi- ja keskiosissa tehtiin koekuoppia, ja keskiosissa tarkasteltiin mahdollisten löytöjen havainnoimiseksi läpi kulkevien teiden leikkaukset ja ojat, sekä tuulenkaadot. Koekuopista tai rikkoutuneesta pintamaasta ei havaittu mitään kivikautiseen asuinpaikkaan, tai muihinkaan arkeologisesti suojeltaviin jäännöksiin viittaavaa.

19.5.2025

Jesse Keskinen, Ville Hemminki, Taika-Tuuli Kaivo
Mikroliitti Oy

Lähteet

Bergius, P. 1804. Charta Befkrifning ofver den anfert af Skalis och Ruovefi Socknars skirono allmanning fornninnes belägeninoen Björneborgs Gärd. Kansallisarkisto. Signum:

A34:4/1-5. https://astia.narc.fi/uusiastia/kortti_aineisto.html?id=2520104333

[9.5.2025]

Jussila, T. 2002. Pirkanmaan Historiallisen Ajan Muinaisjäännökset 2002. Mikroliitti Oy.

Kihniön pitäjänkartta. 1900. Lehti 2214 01. Kansallisarkisto. Signum: 2214 01 la.* -/- - https://astia.narc.fi/uusiastia/kortti_aineisto.html?id=2384909928 [9.5.2025]

Järvi-meriwiki, Nerkoönjärvi (04.512.1.001)/Järvikortti [https://www.jarviwiki.fi/wiki/Nerkoonj%C3%A4rvi_\(04.512.1.001\)/J%C3%A4rvikortti](https://www.jarviwiki.fi/wiki/Nerkoonj%C3%A4rvi_(04.512.1.001)/J%C3%A4rvikortti). [12.5.2025]

Järvi-meriwiki, Nerkoönjärvi (04.512.1.001) [https://www.jarviwiki.fi/wiki/Nerkoonj%C3%A4rvi_\(04.512.1.001\)](https://www.jarviwiki.fi/wiki/Nerkoonj%C3%A4rvi_(04.512.1.001)). [12.5.2025]

Peruskartta. 1960, 1984, 1990. Lehti 2214 01. Maanmittauslaitos. [9.5.2025]

Suvorov, A. ja Karhapää, J. 2023. Kihniö Nerkoönjärven rannalle, Leppäsentien varrelle tekeillä olevan ranta-asemakaavan arkeologinen inventointi 2023. Mikroliitti Oy.

Kuvat

Vasemmalla: Inventoidun alueen länsireunaa. Koivikon takana näkyy Nerkoonjärvi, ja sen pohjoisosassa sijaitsevat loma-asunnot. Kuvattu pohjoiseen. **Oikealla:** Korpiniementietä inventoidun alueen eteläpäässä, kuvassa näkyy Korpiniementien risteys kohti itärannan loma-asutusta. Kuvattu itään.

Vasemmalla: Inventoidun alueen länsiosassa maasto on koivuvoittoista sekametsää. Kuvattu kaakkoon. **Oikealla:** Inventoidun alueen pohjoisosan metsää Korpiniementien itäpuolelta. Kuvattu luoteeseen.

Vasemmalla & oikealla: Niemen koilliskärkeä, joka oli maastoltaan jyrkkää ja lohkkareista. Kummatkin kuvattuna luoteeseen.

Tuulenkaadot ja teiden leikkaukset tarkastettiin löytöjen varalta, niitä ei havaittu.

Vasemmalla: Inventointialueen keskiosaa, Korpiementien itäpuolella. Kuvattu itään. **Oikealla:** Alueen itäosassa, kuvattu kaakkoon.

Vasemmalla: Inventoidun alueen keskiosaa. Kuvassa näkyy pohjoisen loma-asutuksille haarautuva Korpiementie. Kuvattu luoteeseen. **Oikealla:** Inventoidun alueen keskiosaa. Maasto on tasaisempaa ja metsä nuorempaa muuhun inventoituun alueeseen verrattuna. Kuvattu koilliseen.

Vasemmalla: Inventoidun alueen luoteiskulmaa, puuston takana näkyvät pohjoisosan rakennukset sekä Nerkoanjärvi. Kuvattuna luoteeseen.